A°. 1840.

DONDERDAG,

N°. 103.

24 DECEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 22 December 1840.*

Alzoo JOHN SAMO, zich bij requeste aan Zijne Excellentie den Heere Gouverneur Generaal heeft gewend, met verzoek om **Brieven van Manumissie** te verleenen aan de Slaven *Jannie*, *Frederik* en *Gijsbert*; toebehoorende aan den Boedel van wijle zijne Echtgenoote M. J. MOUROT.

Zoo is het, dat al degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, worden opgeroepen om binnen den tijd van *drie* weken, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, de verzochte **Brieven van Manumissie** verleend worden.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

ADVERTENTIEN.

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 21sten dezer, het Schip Heppens, Kapt. G. D. Swart, naar Amsterdam, lading: 232 vaten Suiker, 35 balen schoone- en 1 baal vuile Katoen, 8 vaten gebroken Koffij en 30 puncheons Rum.

De voordeelige Antwoorden.

Een Perzische Koning werd op zekeren dag dat hij zich met de jagt verlustigde, een' hoogbejaarden landman gewaar, die eenen notenboom plantte. Hij reed op hem toe, en vroeg, hoe oud hij was. De boer antwoordde: »Ik ben *vier* jaar oud» Een hoveling van het gevolg bestrafte hem, dat hij zich, in de tegenwoordigheid des Konings, zulk een ongerijmd antwoord veroorloofde. »Gij bestraft mij te onregt,» hernam de grijsaard; »ik weet zeer wel, wat ik zeg; want de wijzen rekenen den tijd niet mede, dien de kindschheid, de slaap, de dwaasheid en wereldsche zorgen den mensch ontrooven: ik beschouw alzoo den tijd alleen als mijn' waren ouderdom, dien ik in de vereering der Godheid en in de vervulling der pligten jegens den naasten beleefd hebbe.» — De Koning, vol verwondering over deze juiste redenering, maakte daarop de aanmerking, dat hij niet konde hopen, de boomen, die hij plantte, groot te zien.—»Dat is waar,» hernam de boer; »maar, dewijl anderen voor ons geplant hebben, hetgeen ons vruchten geeft is het billijk, dat ook wij wederom voor anderen planten.»—»Voortreffelijk! riep de Koning; waarop de schatbewaarder (gelijk, wanneer de Monarch iemand luide zijne goedkeuring te kennen gaf, de gewoonte was) den ouden man duizend goudstukken ten geschenke gaf. De schrandere boer, terwijl hij dezelve met eene diepe buiging aannam, zeide: »Anderer luiden boomen, mijn Koning! bereiken eerst in veertig jaren hunnen vollen wasdom; maar de mijnen dragen vruchten zoodra zij geplant zijn.»— »Bravo! riep de Koning, en nog een beurs met goud werd den grijsaard overhandigd, die daarop uitriep: »Anderer luiden boomen dragen jaarlijks slechts eenmaal: maar de mijnen bekomen in éénen dag twee oogsten," »Onvergelijkelijk! riep de Koning en de boer bekwam den derden beurs; waarop de Vorst zijn paard de sporen gaf, zeggende: »Langer durf ik niet vertoeven, goede grijsaard! uw vernuft mogt anders mijnen ganschen schat uitputten.

De Verrader.

Nadat de Keizer den oorlog met Zweden had ten einde gebragt, wilde hij Perzië aanvallen. Daar hij nu gewoon was, steeds over zijne plannen met zijne gemalin Catharina te spreken, zoo had er ook ditmaal in haar vertrek een hevige woordenwisseling over dit onderwerp plaats waarbij niemand dan vorst Menzikoff tegenwoordig was. Beide rieden den keizer den oorlog af, wijl de vrede eerst zoo onlangs gesloten was. Peter werd driftig, en herhaalde elk oogenblik de woorden: »*Ei Persi padiom*, wij vertrekken naar Perzië." Eindelijk zeide hij: »van dit voornemen weet niemand, dan wij met ons drieën, en ik beveel u, mijn plan als een diep geheim te bewaren."

Twee dagen daarna, vraagde Peter op eenen morgen zijnen kamerdienaar, of hij niets nieuws wist. »Niets, antwoordde deze dan dat wij naar Perzië trekken." »Van wien weet gij dit?" vraagde de Keizer driftig. »Van den kamerdienaar Kurieff» »Laat hem oogenblikkelijk hier komen.» Kurieff kwam »Wie heeft u die logen verteld?» snaauwde de Keizer hem toe. »De papegaai van de Keizerin,» antwoordde Kurieff, toen ik voor twee dagen in de voorkamer van H. M. moest wachten, hoorde ik denzelven eenige malen duidelijk zeggen: *Ei Persie padiom*» Peter liet dadelijk den Vorst Menzikoff halen, begaf zich met hem naar de Keizerin en vraagde: »Wie heeft het geheim van den veldtogt naar Perzië verraden?» Beide betuigde plegtig dat zij niemand één woord daarvan gezegd hadden. Nu wendde de Keizer zich naar de kooi van den papegaai, en zeide: »Zie, daar zit de verrader, die nu niet langer, noch bij mij noch bij u kan blijven, ik zal hem aan Nartoff 's keizers leermeester in het draaijen) schenken, en denzelven een jaargeld voor deszelfs onderhoud geven.»

Nog onder de Keizerinnen Anna en Elisabeth, oefende Nartoff zijn handwerk, had den papegaai in zijne werkplaats hangen, en verhaalde dikwijls deze anecdote.

Bedaardheid in Levensgevaar.

Bij den grooten watervloed, welke in 1717 met den vreesselijksten storm uit het noordwesten, in eenen stikduisteren nacht Oost-Vriesland overstroomde, redde zich een landman met zijn gezin op eenen grooten hooihoop, die nevens zijn huis was. Deze hooiberg werd echter door het water in de hoogst geligt, en zoo dreef de man met de zijnen voort in den duisteren nacht, bij den hevigsten stormwind, in het bestendige gevaar dat de hooihoop uit elkander zou spoelen. Eindelijk echter, dreef dezelve naar eene hoogte, waar de ongelukkigen gered werden. Toen men hem nu vraagde, hoe lange hij zoo voortgedreven was, antwoordde hij, dat hij zulks niet naauwkeurig konde zeggen, doch daar hij vuurgereedschap bij zich had gehad zoo had hij in dien tijd 6—8 pijpen gerookt.

Zonderlinge Plegtigheid in gebruik bij de Ringverwisseling der Bewoners van Makassar.

(Medegedeeld door Ds. S. ROORDA VAN EYSINGA.)

Wanneer een jongman zijn aanzoek bij zijne schoone gedaan en zoo wat gevrijd heeft, komt eene andere, daartoe verzochte dame, bij haar het *jawoord* vragen. Somtijds wordt dit evenwel voorbijgegaan en tot ringverwisselen verschoven. Men houdt dit laatste ook niet voor eene godsdienstige plegtigheid en neemt meest den aanzienlijksten man van het gezelschap, die het op een' vrolijken trant verrigt.

Hier was nu de Gouverneur onder het gezelschap, maar excuseerde zich en wees op mij. Ik was van oordeel, dat de Secretaris, tegelijk Administrateur van Makassar, zijn Hoog edel gestrenge behoorde te vervangen. Dit is in waarheid ook zoo: maar de vriend kreeg het in den neus, en, eer men er aan dacht, was hij reeds heimelijk weggeslopen. Ik wilde het dan ook niet langer weigeren, omdat dit eene goede gelegenheid was, om een woord op zijn' tijd en tot nut te spreken.

Met al de heeren trad ik in de kamer der dames, alwaar de aanstaande bruid op eene sofa zat en haar beminde in de nabijheid stond. Ik begon, om aan het Makassaarsch gebruik te voldoen, op een' vrolijken en boertigen trant en zeide: »dames en heeren, wij zijn hier niet alleen vrolijk bij elkander: maar ik heb hier en daar zulk een opgeruimd en blij gelaat gezien, dat ik vast geloof er schuilen hier verliefden. Hoe gaarne wil ik de brandende hartjes, vooral van smachtende schoonen, tot bedaren brengen en zal daarom eens rond gaan, of men ook veelligt de ringen wil wisselen.” Ik bleef toen bij dezen en genen jongman staan, elk een bijzonder woordje toevoegende. De een kwam mij te bloohartig voor, de andere dacht mij was met zijne vrijerij nog wat te geheim, en een derde had eene beminde op Java, enz.

Eindelijk kwam ik bij den regten man terug en bezag hem met aandacht van top tot teen, tevens vragende: »zou het hier ook schuilen?” De vriend was niet verlegen, maar sprak gretig: »Ja zijn eerwaarde! ik wil gaarne ringen wisselen.” »En met wie?” »Met jufvrouw Borkelman.” »Is dat ernst?” »O ja!” »En is de jonge jufvrouw daartoe ook genegen?” Zij stond op en neeg.

»Nu dan wil ik ook mijne scherts met ernst verwisselen, en vraag eerstelijk aan de wederzijdsche ouders om hunne toestemming, tot verbindtenis van deze jonge lieden. Ik bekwam die volledig. Hierop hield ik eene korte redevoering *over de hooge waarde van het huwelijk, als eene instelling van God, en geheel berekend voor onze behoeften.* Ik schetste de zaligheden en hooge pligten van dezen staat, gispte het ongehuwde leven, en bewees, dat de Grieken en Romeinen de ongehuwde mannen bespotten en in hunne tempels gegeeseld hebben. Dit mogt de vergaderde menigte, waaronder zoo velen, die ongehuwd en met eene bijzit leefden, wel eens hooren.”

Ik bragt de wetten van Lycurgus en Julius Cesar op dit stuk bij, toonde de plegtigheden van sommige volken bij het verloven aan, en wees op de eischen en voorschriften van het Evangelie, ten aanzien van deze verbindtenis. Mij toen tot den aanstaanden bruidegom wendende, zeide ik: »Mijnheer de Grave! betuigt gij, na deze verklaring en inlichting van de waarde en pligten van den huwelijken staat, nog genegen te zijn, u met deze jonge jufvrouw te verbinden, en dat gij op heden van haar trouwbelofte wenscht te ontvangen?” Hij boog zich. »Jonge jufvrouw Borkelman! mag ik dan nu het *jawoord* van u aan uwen minnaar overbrengen, die verklaard heeft u zoo vurig lief te hebben?”

Gewoonlijk begint het te Makassar hier te stoppen, en er zijn voorbeelden, dat een meisje haar vrijer twee uren laat wachten, en telkens als men haar weder vraagt, alleen antwoordt: *Ka'à Papa dingàn Mama suka betalagi suka!* dat is: als vader en moeder het zoo willen, dan wil ik ook wel, doch dit voldoet niet, want men verlangt onvoorwaardelijk hare toestemming, het eigenlijk *ja!* Sommige minnaars geraken daarover wel eens in het naauw, omdat de meisjes zich dan zoo ernstig aanstellen, alsof zij geen' lust tot trouwen hadden.

De Resident van Maros heeft mij verhaald, dat hij zelf bij zijne verloving zoo verlegen geweest was, dat hij reeds begon te wanhopen aan een' goeden uitslag, en zich bedacht, hoe in dat geval zich maar spoedig, om de schande te ontgaan, voor altijd te zullen wegpakken, toen eindelijk zijn meisje toch bijdraaide, en hij bijna uit zijn vel sprong.

Hoe ging het mij nu? O! de meid was wijzer. Zij kon in den gantschen omtrek zulk een galant niet bekomen. Hij is jong welgemaakt, gezond, sterk, boven haar in aanzien verheven, en heeft geld, hetwelk toch ook weegt. Op mijne vraag om het *jawoord!* neeg zij zeer diep, boog het hoofd in eene toestemmende houding en zeide *ja!* Nu was het weder mijne beurt. Verloofde bruidegom! geluk met de vervulling van uwe wensch, daar ik u het onvoorwaardelijk *jawoord* van uwe beminde, en thans ook uwe minnares, met genoegen brengen mag. Hebt gij nu ook eenig onderpand voor uwe liefde en trouw? Hij rukt een fraaijen ring met briljanten van zijn' vinger en overreikt mij dien.

»Verloofde Bruid! nu dan toch dit gezelschap weet, dat uw hart voor deze jongeling klopte, zal het niet met de kiesch heid strijden, dat ik ook voor uwen geliefde een pand van liefde en trouw verzoeke. Zij trekt een' schoonen ring, maar de warmte van het vertrek had hare vingeren doen zwellen, waardoor het haar moeijelijk viel, om haar pand los te krijgen. Zij werd verlegen totdat ik zeide: *Palan, palan* (zachtjes, bedaard!) Wij hebben immers den tijd! Spoedig had ik den ring.» Nu hief ik beide handen omhoog, en sprak:

»De geschenken, wederzijds gegeven, zijn *ringen.* Ringen zijn rond; wat rond is, daaraan is geen einde. Waar geen einde aan is, dat is eeuwig. De Egyptenaren hebben reeds zeer vroeg in hun hieroglijphisch of beeldschrift, eene slang met den staart in den bek, tot een zinnebeeld van de eeuwigheid gemaakt, en onze sentimentele verliefden hebben, in navolging, overal gouden ringen in dien vorm weggeschonken en aangenomen. Wat zegt het ook, enkel uit drift, of om schoonheid, of om tijdelijk goed te trouwen? Daar de verkoeling dan zoo spoedig volgt, en menig voorbeeld hier vooral geleerd heeft hoe men ligtelijk, na twee of drie jaren scheidt. Neen! de echt zij gegrond op liefde, en de liefde op overeenstemming van hart en neigingen. Dan is er een harmonisch accoord, dan blijft het geluk bestendig. Dus jonge lieden! uwe belofte, uwe verbindtenis, uwe liefde, uwe trouw, uw geluk, zij voor eeuwig!”

»Deze ringen hebben *edele gesteenten van waarde*, en dit is een blijk van het gewigt en de aangelegenheid, welke gij beiden in het verloven en trouwen stelt, pligtiger en heiliger kan er ook wel niets zijn.

»Deze steenen *blinken*, omdat zij nog zuiver en onbezoedeld bleven. Zoo moeten niet alleen getrouwde lieden zich voor overspel en alle onreinheid hoeden; maar ook verliefden mogen geenzins elkander bezoedelen, en het past hun niet, reeds in de regten der echtgenooten te treden, anders is de glans verloren.”

»Deze ringen zal ik nu, naar het groot oogmerk van deze plegtigheid *verwisselen.* Ziedaar verloofde bruidegom! den ring van uwe geliefde! Zij schenkt hem aan u als een pand van min en trouw, als een zinnebeeld, hoe zij haar hart aan u heeft weggeschonken.”

»Ziedaar verloofde bruid! den ring van uwen minnaar! dien hij u schenkt als een pand van zijne liefde en trouw. Hij schenkt u hierbij zijn hart en wil geheel u toebehooren.”

»Die ringen, mijnheer en jonge jufvrouw! moeten u wederzijds altijd dierbaar zijn. Bewaart ze geheel uw leven als een heiligdom. Vertoont ze elkander menigmalen; maar God verhoede! nooit tot verwijt.”

»Hebt zamen geluk, zoo veel in eene wereld van onvolmaaktheid kan genoten worden, brengt de dagen van ondertrouw, vrolijk en onschuldig door, en laat weldra deze plegtigheid door een Christelijk huwelijk en blijde bruiloft vervangen worden.”

»Ouders en bloedverwanten van dit jeugdig paar! hebt altijd stoffe van vreugde over deze vereeniging. Dat er steeds eene gelukkige verstandhouding tusschen de wederzijdsche familien plaats hebbe!”

»Vrolijke jeugd! bewaar uwe onschuld en volg weldra dit verliefde paar! Gij woont hier in een warm land, dus kies den echt, want het is beter te trouwen, dan te branden.”

Nu volgen de gelukwenschingen, en de bruid huilde, dat zij snikte.

Ik weet wel, dat wij in het vaderland van bruidstranen praten; maar het meest is toch hypocras, en die heeft men op Makassar niet. Het is onbegrijpelijk, waar de vrouwen en meisjes toch al die tranen van daan halen. Zij zijn daar altijd klaar mede, en weten er zich tot haar voordeel mede wel van te bedienen. Zij ontwapenen daardoor een' held, en temmen de mannen, hoe woest en hard zij ook wezen mogen.

Gedrukt bij de Erven J. Bриjк.